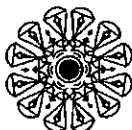


شعاعی از قرآن

(۱)

تفسیر سوره های حمد، مؤمنون، واقعه، عصر، ناس

سرشناسه: الحسینی، سیدحسن، ۱۳۳۶ -
عنوان و نام پدیدآور: شعاعی از قرآن (۱): تفسیر سوره‌های حمد،
مومنون، واقعه، عصر، ناس / سیدحسن الحسینی.
مشخصات نشر: تهران: پیام عدالت، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری: ۳۳۶ ص.
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۵۲-۲۵۱-۵
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: تفاسیر شیعه - قرن ۱۴
رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ ۷۳۱۷۴/الف/ب۹۸
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۱۷۹
شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۰۰۱۵۸



نشر پیام عدالت

شعاعی از قرآن (۱)

تفسیر سوره‌های حمد، مومنون، واقعه، عصر، ناس

ناشر: انتشارات پیام عدالت

مؤلف: دکتر سید حسن الحسینی

کمک ویراستار: مریم سرابی - عباسعلی حبیبیان

اجرای رایانه‌ای: مصطفی خسروآبادی

مجری طرح: علی فاتحی نیکو

چاپ اول: ۱۳۹۱

تیراژ: ۱۱۰۰ جلد

آدرس: تهران - خیابان ولیعصر (عج) - خیابان منیریه - جنب

صندوق الزهراء - پلاک ۱۳۵

تلفن: ۶۶۲۹۸۳۲۶ - ۶۶۲۱۰۸۴۹ دورنگار: ۶۶۹۶۳۵۶۷

مراکز پخش: انتشارات پیام عدالت

نیکو پخش ریحان ۰۹۱۲۶۱۳۹۵۱۵

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۱۱	سوره حمد
۵۱	سوره مؤمنون
۱۴۳	سوره واقعه
۲۰۷	سوره عصر
۲۵۳	سوره ناس
۲۷۵	فهرست تفصیلی
۲۸۵	فهرست آیات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه:

«يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ مُوعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ»

ای مردم! به راستی که برای شما از سوی پروردگارتان اندرزی و درمانی شفا بخش برای آنچه در سینه‌ها است و نیز رهنمودی و رحمتی برای ایمان آورندگان [به خدا] آمده است (یونس - ۵۷).

از آنجا که «قرآن»، کتاب ماندگار و بدون تحریف و اعوجاج حق - جل و علا - است، عموم مردم به ویژه پیامبر ﷺ و مؤمنین را مورد نظر موعظه‌ها، تزکیه‌ی نفوس، نور هدایت و نزول رحمت خویش می‌داند و آنان را مورد خطاب خود قرار می‌دهد.

قرآن تجسم وحی حضرت حق (جل و علا) است، که برای هدایت انسان‌ها به پیامبر بزرگ اسلام حضرت محمد ﷺ نازل شده است. این کتاب با اهمیت، مهمترین سند مسلمین بر حقانیت آیین اسلام و پیامبری رسول گرامی آن است. قرآن کریم، چشمه‌سار زلال معارف اسلامی، مبنای اندیشه دینی مسلمانان و در کنار عقل دو معیار مبنایی در تشخیص صحیح از سقیم و محک سنجش سایر منابع دینی از جمله سنت می‌باشند.

مسلمان در هر مرتبه‌ای که باشد، باید هویت و برنامه زندگی خود را با

قرآن تطبیق دهد. چه اگر به واقع قرآنی باشیم و دستورات قرآن راهنمای حیات فردی و اجتماعی ما قرار گیرد؛ به بهترین هدایت‌ها برای حصول کمالات عالی انسانی رسیده‌ایم.

اصولاً دو رویکرد و کارکرد بنیادین قرآن عبارتند از: ۱- تامین حق برقراری ارتباط با خدا، از طریق کلام وحی ۲- بهره‌گیری از آموزه‌های حیات بخش قرآن برای فراهم آوردن امکان زیست مؤمنانه؛ کارکردهایی که مورد تفضای هر مؤمن به آن است. برای حصول به اهداف فوق، فهم و عمل به قرآن مأمور به و تکلیف هر فرد مسلمان است. برای این منظور لازم است از هرگونه پیش داوری، تعصبات فرقه‌ای، عوام زدگی، سطحی‌نگری و تسویلات شیطانی بر کنار بود چرا که تنها آموزه‌های واقعی قرآن است، که می‌تواند هدایتگر بی‌بدیل و همیشگی انسان قرار گیرد «ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ (بقره - ۲)».

اگر در مراجعه به قرآن، به حقیقت برانگیختگی و بعثت انسان و شکوفایی او توسط وحی، توجه شود، شایسته است تا انسان‌گرایی و حقیقت‌جویی قرآن را پی‌جویی کنیم و برای درس گرفتن از قرآن، خود را در کلاس درسی ببینیم که برنامه آن را حق تنظیم فرموده و معلم اول آن خداوند است و معلمین بعدی پیامبران و نمونه‌های تربیت شده آن، اولیاء عظام (ع) هستند؛ در این صورت می‌توان امیدوار بود تا خداوند حقیقت کلام خود را بر ما آشکار نماید و راه عملی خویش را بیابیم. ولی اگر روح قرآن دریافت نشود و در مورد دین خدا تنها به دانسته‌های این و آن متوسل شویم، یا در اثر جهالت و غفلت از قرآن و یا اعتقاد به برتر بودن آن، از به فهم و درک درآمدن فاصله‌ها با «حق» زیاد شود؛ آن‌گاه از راهنمایی «وحی» بازمانده‌ایم. همچنین باید دانست که راه قرآن وقتی رونده، و پیام آن وقتی شنونده دارد؛ که قرآن «معتقدین آگاه و عالم» و در عین حال «عامل» داشته باشد.

چراکه فرموده‌اند: همه مردم هلاک خواهند شد مگر عالمان آن‌ها، و عالمان مردم نیز هلاک خواهند شد مگر عالمان عامل، عالمان عامل نیز هلاک خواهند شد، مگر مخلصین، و آن‌ها نیز در خطری عظیم قرار دارند.

مجموعه پیش رو که با عنوان «شعاعی از قرآن» تقدیم می‌گردد، در کتاب اول سوره‌های حمد، مومنون، واقعه، عصر و ناس و در کتاب دوم سوره آل عمران مورد بحث و بررسی قرار گرفته‌اند. ویژگی‌های اساسی این تفسیر را می‌توان به شرح ذیل خلاصه نمود:

- ۱- بهره‌گیری از شیوه تفسیر قرآن به قرآن؛
- ۲- گزینش تفسیر تریبی، با اثرات شگرف تربیتی آن، برای حفظ هماهنگی درونی ترتیب آیات در یک سوره؛ که به نوعی بهره‌گیری از روش پسندیده علمای سلف نیز محسوب می‌شود؛
- ۳- پذیرش جاودانگی و پویایی مفهوم آیات به تناسب زمان و مکان و محدود ندانستن مفاهیم و گزاره‌های قرآنی در مصادیق خاص و گذشته تاریخ. لذا ما خود را مخاطب وحی قرار داده‌ایم تا در جاری جریان کلام حق بهره بیشتری نصیب گردد؛
- ۴- توجه به مفاهیم معمولاً مغفول والای انسان‌گرایی، عقلانیت و اخلاق مستتر در آیات؛
- ۵- استفاده نسبی از مفاهیم این عصر، در تفسیر آیات، بدون تحمیل نقش مخرب آموزه‌های متعلق به ایدئولوژی‌ها و مسلک‌های جدید برای استنباط صحیح از اصول و مبانی مربوط؛
- ۶- بهره‌گیری نسبی از آراء گذشتگان و برخی از مفسران و مترجمان معاصر؛

۷- احتراز از دام انحصار مفاهیم هدایت بخش قرآن به محدودیت‌های ناروا، مانند: عدم تحمیل عقیده یا هرگونه پیش‌داوری در مورد اغراض آیات

یا محدود نساختن مفهوم آیات به روایات گزینش شده براساس سلیقه‌ای خاص که معمولاً از سوی برخی مفسران اعمال می‌شود، موضوعی که خواسته یا ناخواسته از دامنه شمول آیات می‌کاهد؛

۸- عدم اشتغال به مباحث فنی و ادبی محض.

اما آشکار است آنچه هر شخص غیرمعصوم و با محدودیت‌های علمی از قرآن می‌فهمد؛ نمی‌تواند و نباید با مشی مطلق‌گرایی ادعا کند، که تمام مقصود و عرض حق (جل و علا) را کشف کرده و ارایه نموده است. ما به تناسب محدودیت‌های علمی، پیشینه‌های ذهنی محدود کننده و حجاب‌های نفسانی، از فهم و درک قرآن و حقایق هستی به دوریم و تنها به نسبت تقوا، طهارت روح و سنخیت با حق است، که می‌توانیم کلام حق را درک کنیم و در معرض باران رحیمیت رب العالمین، وجود خود را زنده بداریم.

از خدای رحمان و رحیم، فهم و درک معارف توحیدی و تسلیم در برابر خواست او را می‌طلبیم و ملتزم‌ساز می‌خواهیم، ما را موفق به بندگی و جلب مقتضیات کمال و تعالی خود بدارد.

والسلام علی عبادالله الصالحین

مؤلف